

Reactie NRTO op internetconsultatie Wetsvoorstel nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders

De Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO) is de brancheorganisatie voor private opleiders in Nederland. Bij de NRTO zijn 900 opleiders aangesloten, actief in diverse sectoren van onderwijs en scholing. Een belangrijke marktgroep binnen de NRTO is de groep Taal en Inburgering, waarin opleiders verenigd zijn die inburgeringsonderwijs verzorgen en statushouders begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving.

Gevolgen van het wetsvoorstel voor inburgering en integratie

Het voorgenomen wetsvoorstel, dat gemeenten verbiedt om vergunninghouders voorrang te geven bij de toewijzing van sociale huurwoningen, heeft ingrijpende gevolgen voor het inburgeringsstelsel en de integratie van statushouders. Tevens raakt dit de opleiders die dit inburgeringsonderwijs verzorgen. De NRTO maakt zich hier zorgen over en wijst op de volgende knelpunten:

1. Vertraagde start, belemmering van inburgering en stelselvragen

Huisvesting is een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle inburgering. Door het wegvallen van voorrang op huisvesting zullen veel statushouders naar verwachting langer in COA-opvanglocaties verblijven. De praktijk laat zien dat het voor inburgeraars uiterst moeilijk is om vanuit een AZC effectief te starten met inburgering. Dit belemmert een tijdige start van het inburgeringstraject en leidt tot vertraging in de integratie en participatie van statushouders.

Zonder passende huisvesting zullen inburgeraars vaker moeten terugvallen op familie en vrienden voor tijdelijke opvang. Dit biedt geen stabiele basis voor een succesvolle inburgering. Daarnaast is het de vraag of gemeenten deze groep goed in beeld kunnen houden en hen tijdig kunnen begeleiden naar een passend inburgeringstraject.

Verder, constateren wij dat er veelal op het AZC onvoldoende noodzakelijke randvoorwaarden zijn om te voldoen aan inburgeringsplicht. Er is bijvoorbeeld geen rustige ruimte om de lessen voor te bereiden en huiswerk te maken. De onzekere situatie en het ontbreken van rust en ruimte brengt risico met zich mee dat inburgeraars niet geconcentreerd zijn op de inburgeringslessen waardoor zij onvoldoende vooruitgang boeken. Dit voorstel heeft dan ook tot gevolg dat de doelstelling van de inburgering mogelijk moet bijgesteld worden. Het zorgt ook voor consequenties voor de uitvoeringskant. Zo zal er in veel gevallen verlenging van de inburgeringsplicht aangevraagd worden, waardoor ook de vraag komt wie de extra financiële lasten hiervoor draagt. Onduidelijk is ook wie regievoerder is gedurende het verlengde verblijf in het AZC.

2. Onzekerheid in de instroom binnen inburgeringsonderwijs

Voor taalaanbieders is een voorspelbare instroom van inburgeraars van belang om hun aanbod, personeelsbezetting en locaties efficiënt te organiseren. Onzekerheid rondom huisvesting zal leiden tot een fluctuerende en stokkende instroom in inburgeringstrajecten, wat de planning en

uitvoering van taalcursussen bemoeilijkt. Dit heeft directe negatieve gevolgen voor de continuïteit en effectiviteit van het inburgeringsonderwijs in Nederland.

Zonder voorrangsregeling is de verwachting dat statushouders zich vaker zullen vestigen in grotere steden, waar zij sociale netwerken en meer maatschappelijke initiatieven aantreffen. Dit kan leiden tot een onevenwichtige verdeling van statushouders over het land, met gevolgen voor de capaciteit van het inburgeringsonderwijs. Zo kunnen stedelijke gebieden te maken krijgen met overbelasting, terwijl andere regio's onderbenut blijven, terwijl hier wel reeds contracten met gemeenten reeds zijn gesloten en taalaanbieders zich daar bovendien terugtrekken

Ook worden de bewegingen van verhuizing mogelijk groter omdat inburgeraars zelf beslissen waar ze gaan wonen en dat meerdere keren kunnen doen. Dat heeft grote consequenties voor het inburgeringsonderwijs. Zowel het onderwijs als de financiering moet dan anders ingericht worden.

3. Impact op nieuwe aanbestedingen en samenwerking met gemeenten

Gemeenten, taalaanbieders en andere betrokken instanties werken nauw samen om statushouders te begeleiden naar een duurzame integratie. Zonder duidelijkheid over de instroom van statushouders wordt het voor taalaanbieders en gemeenten lastiger om binnen aanbestedingen sluitende afspraken te maken over de uitvoering van inburgeringstrajecten. Dit ondermijnt de effectiviteit van de Wet inburgering 2021 en leidt tot onvoorziene tekorten of overschotten in het scholingsaanbod. Deze wet zal dan ook in nauwe samenhang met de Wet inburgering bekeken moeten worden en de benodigde aanpassingen vragen.

Conclusie en oproep

De NRTO roept de overheid op om rekening te houden met de bovengenoemde gevolgen van het wetsvoorstel voor het inburgeringsstelsel. Huisvesting vormt een fundamentele voorwaarde voor succesvolle inburgering en integratie via de opleidingstrajecten, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn via aanbestedingstrajecten met opleiders. Wij pleiten daarom voor maatregelen die:

- Zorgen voor stabiele en tijdige huisvesting van inburgeraars;
- Voorkomen dat statushouders langdurig in opvanglocaties verblijven;
- Bijdragen aan een evenwichtige verdeling van statushouders over het land, zodat gemeenten hen goed in beeld houden en effectief kunnen toeleiden naar passende inburgeringstrajecten.

Het uitsluiten van voorrang bij huisvesting leidt tot ernstige stagnaties in de integratie van statushouders en verstoring van het inburgeringsstelsel, die niet alleen de inburgeraars raakt, maar ook de opleiders die deze trajecten verzorgen en consequenties voor de Wet Inburgering 2021 heeft. De NRTO dringt erop aan om deze gevolgen zorgvuldig mee te wegen in dit wetsvoorstel.